

NC
DO

DE FEITEN OP EEN RIJ

Innovatieve Financiering voor Duurzame Ontwikkeling

“The global recession has constrained government budgets in many countries. Climate change, natural disasters, and volatility in food and commodity prices have further widened the gap in funding for development needs. We need to scale up existing innovative mechanisms and explore new initiatives.” Ban Ki-Moon, UN Secretary General

Internationale samenwerking is in beweging. Er zijn drie belangrijke veranderingen te onderscheiden die gelijktijdig plaatsvinden. Ten eerste staan er binnen internationale samenwerking verschillende doelen centraal: naast ‘ontwikkelingshulp’, staat het beschermen van de mondiaal publieke goederen steeds hoger op de agenda. (Schone) lucht, water en klimaat zijn bekende voorbeelden van mondiale publieke goederen. Maar ook gezondheid, vrede en veiligheid en financiële stabiliteit worden onder mondiale publieke goederen geschaard. Daarnaast zijn er meer en andere actoren bijgekomen; naast overheden en NGOs spelen bedrijven en particuliere initiatieven een steeds belangrijker rol. Ten derde is het aantal instrumenten of methoden dat door deze actoren gebruikt wordt enorm toegenomen. Dat hangt onder meer samen met innovaties in de belangrijkste financiële markten (Severino & Ray, 2009). Deze drie veranderingen hangen nauw met elkaar samen. Het financieren en het beheer van de mondiale publieke goederen vereist niet alleen veel budget, maar ook geheel nieuwe financieringsmechanismen.

Officiële ontwikkelingshulp (Official Development Aid, ODA) is onvoldoende om deze grote uitdagingen te financieren. In de eerste plaats hebben de meeste overheden van hoge inkomenslanden zich nooit aan de afgesproken norm om 0,7% van hun BNP aan ODA te besteden gehouden. Bovendien bezuinigen steeds meer overheden op ontwikkelingshulp. Officiële ontwikkelingshulp is van fundamenteel belang, maar het is nog steeds volatiel en onvoorspelbaar. Ook andere financieringskanalen die bijdragen aan ontwikkeling en armoedebestrijding staan onder druk. Zo zijn de remittances, geldovermaking van migranten naar land van herkomst, de afgelopen jaren ook afgenomen als gevolg van de economische crisis in de westerse wereld. Om de mondiale doelstelling op het gebied van duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding te kunnen behalen, kijken steeds meer organisaties naar alternatieve innovatieve financieringsvormen of mechanismen.

Een aantal van de belangrijke innovatieve financieringsvormen wordt hieronder opgesomd.

¹ Mondiale publieke goederen zijn goederen die in principe vrij toegankelijk zijn voor iedereen en waarbij het gebruik door één persoon of meerder personen niet ten koste gaat van andere personen. Het zijn zaken waar iedereen recht op en toegang toe zou moeten hebben. Er bestaan verschillende definities en opvattingen over wat mondiale publieke goederen precies zijn.

Tabel 1. Belangrijkste innovatieve financieringsvormen

INSTRUMENT Soort instrument	DOELSTELLING EN METHODE	OPBRENGST
The International Drug Purchase Facility (UNITAID) <i>Heffing</i>	hiv/aids, malaria en tuberculose behandelingen betaalbaar maken door middel van een kleine heffing op vliegtickets .	Ongeveer 300 miljoen dollar per jaar
International Finance Facility for Immunisation (IFFI) <i>Obligaties</i>	Immunisatie (vaccinatieprogramma's) in de armste landen. Gefinancierd door middel van het uitgeven van obligaties op de internationale kapitaalmarkten . Hierbij wordt gebruik gemaakt van garanties die door overheden op obligaties worden uitgegeven.	Vanaf 2009 is er ongeveer 2.4 miljard dollar opgehaald.
Advance Market Commitment (AMC) <i>Verkoop</i>	Onderzoek naar en ontwikkeling van vaccins. Landen verplichten zich om als een vaccin eenmaal ontwikkeld word, een vastgestelde hoeveelheid vaccins tegen een van tevoren vastgestelde prijs af te nemen . Het geld daarvoor wordt via obligaties opgehaald.	Tot nu toe is 1,5 miljard dollar opgehaald voor het fonds.
Emission Trading System (ETS) <i>Handel</i>	ETS is een privaat initiatief binnen de EU dat als doel heeft om Klimaat mitigatie te bewerkstelligen via Emissiehandel in emissierechten of 'emissieruimte'. De emissieruimte geeft de hoeveelheid aan die een land of bedrijf aan bepaalde broeikasgassen of andere schadelijke gassen uit mag stoten.	Verwachting is dat tot 2020 ongeveer 5,5 miljard Euro per jaar word opgehaald met emissiehandel om te investeren in hernieuwbare energie.
Clean Development Mechanism (CDM) <i>Heffing</i>	Binnen het Kyoto Protocol is het CDM, het financieringsinstrument voor emissiereducties in ontwikkelingslanden . Industrielanden mogen via het CDM hun reductieverplichtingen in ontwikkelingslanden realiseren. Die projecten moeten dan wel bijdragen aan duurzame ontwikkeling in het gastland. CDM staat toe om via het UNFCC duurzame energie en klimaat projecten te financieren.	De CDM word opgebracht via een 2% heffing. CDM heeft bijgedragen aan 1 miljard ton emissie reductie, met projecten in 81 landen met een totale investeringswaarde van 19,8 miljard dollar.
Financial transaction tax(FTT) <i>Belasting</i>	FTT is een belasting op internationaal betalingsverkeer . Met de opbrengsten van de belasting zou een fonds voor armoedebestrijding kunnen worden opgericht? Het idee van een heffing op internationale transacties, de zogenoemde Tobin-tax, is niet nieuw. De belasting is genoemd naar Nobelprijswinnaar James Tobin die het idee in 1978 lanceerde.	Met een tarief van 0,005% zou deze belasting ongeveer \$33 miljard dollar per jaar op brengen.
Global Index Insurance Facility (GIIF) <i>Verzekeringen</i>	GIIF is een innovatieve programma opgezet door het IFC (International Finance Cooperation) om verzekeringen tegen risico's van weer en natuurrampen uit te bereiden in ontwikkelingslanden. Verzekeraars in Afrika en andere ontwikkelingsgebieden bieden zelden dit soort risico verzekering aan zoals in westerse landen ondernemers zich kunnen verzekeren tegen natuurlijke rampen.	In 2003 verzekerden zich ongeveer 250 boeren tegen weer- en natuurrampen, dankzij GIIF is dit uitgegroeid tot 700.000 boeren.
Global Lottery <i>Lotterijen</i>	Het idee om een mondiale loterij te lanceren komt al sinds 1972 terug in -fora. Het zou kunnen leiden tot een stabiele, extra, voorspelbare middelen voor de financiering van mondiale publieke goederen.	Volgens de initiatief nemers van de 'Global Lottery' zouden krasloten verkocht worden voor € 1 en dit zou een jaarlijkse omzet van € 400 miljoen genereren als de loterij over de hele wereld word uitgevoerd.
Diaspora Obligaties <i>Remittances</i>	Het uitgeven van obligaties door nationale overheden tegen een lage rente. Deze obligatie word vervolgens geplaatst onder de diaspora . De staat Israël plaatst al sinds 1951 in tijden van nood zoals de oorlogen in 1967 en 1973 obligatieleningen bij de joodse gemeenschappen in andere landen - en met name in de VS. De Griekse regering heeft het plan om via diaspora obligaties miljarden aan te trekken bij de Griekse diaspora.	Sinds 1951 heeft de Staat Israël \$ 18 miljard dollar opgehaald met Diaspora obligaties.

Meer lezen?

Op www.ncdo.nl is meer informatie te vinden over mondiale vraagstukken zoals groene economie, voedselzekerheid en ontwikkelingsbeleid.

Bronnen

- *The World Economic and Social Survey (WESS)*, OESO DCD brief (november 2009)
- *UN-DESA 2009*, de website van de Leading Group on Innovatieve Financing and Development
- *The End of Oda: Death and Rebirth of a Global Public Policy* (Severino and Ray, 2009)

Over NCDO

NCDO is het centrum voor burgerschap en internationale samenwerking. NCDO levert een bijdrage aan de mondiale dimensie van burgerschap door kennis over en inzicht in internationale samenwerking van Nederlanders te vergroten.

NCDO

Postbus 94020
1090 GA Amsterdam
tel +31 (0)20 568 87 55
globaliseringsreeks@ncdo.nl
www.ncdo.nl

